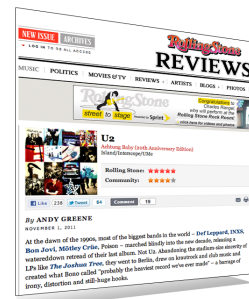

Műkritika

A web 2.0 világában az egyik legtermészetesebb jelenség, hogy minden új dologról azonnal értesülünk, legyen az politikai esemény, személyes történet, frissen megjelent zene, könyv, film vagy bármi más. A net interaktív jellege miatt ráadásul a tények, epizódok, érdekességek mellett pillanatok alatt már mindezekről több száz, ezer vagy százezer véleményt is olvashatunk, hallhatunk, láthatunk, hírportálokon, weboldalakon, a Facebook-on, twitter-en vagy blogokon.

Az kultúra világában az igazi újdonság az, hogy a vélemények, értékelések nagy többsége nem a profi kritikusoktól származik, hanem teljesen hétköznapi emberektől, akiknek véleménye akár a szakemberekénél is érdekesebb, hihetőbb és irányadóbb lehet a számunkra. Ha pedig – kihasználva a net adta üzenetközvetítés, véleménynyilvánítás, valamint a szabad reagálás lehetőségét – oly sokan vállalják saját értékelésüket, indokaikat, akkor egy ilyen rövid, kritikus érvelő szöveg (*review / Rezension*) írása teljes joggal lehet egyike a nyelvvizsgák életszerű feladatainak.

Témaválasztás

A műkritika egy nyelvvizsga helyzetben leggyakrabban egy diákújság, vagy helyi online vagy nyomtatott médium számára írandó film-, koncert-, színház- vagy könyvvelményt ismertetését, kritikai elemzését jelenti. A feladatleírások a műfaj meghatározásánál sokkal több információt nem tartalmaznak, vagyis mindig Te döntöd el, hogy mely konkrét filmről, könyvről, színdarabról, koncertről vagy kiállításról akarsz írni. Célszerű olyat választani, amit jól ismersz, amivel kapcsolatban ismered a legfontosabb adatokat: pl. szerző(k), rendező, főszereplők, fontosabb karakterek, helyszínek, stb. neveit. Megnyugtatóan ehhez még hozzátesszük, hogy bátran kitalálhatsz címetek, neveket, témákat, ezeket a vizsgát értékelők „tényként” fogják elfogadni.

Nyitó bekezdés

Mindenképpen tartalmaznia kell ennek a bekezdésnek egy erős, figyelmet ébresztő mondatot. Emellett tárgyyszerűen utalnod kell a konkrét műre, eseményre (pl. kiállítás), stb., amiről a kritikád szólni fog. Tehát a cím, a fontos évszámok, az elkészülés ideje, könyv vagy darab esetén a szerző, színdarab vagy film esetén a rendező és a főbb szereplők, színészek, valamint az adott színház neve, a kiállítás helyszíne, mind alapinformációnak számít (de a Részletezésben is ismertethetsz ezekből néhányat). Az olvasónak minden esetben szüksége van egy kis csokorra ezekből az információkból, hogy beazonosítsa, miről is szól a kritika, mit ajánl neki, vagy miről próbálja lebeszélni. Ugyanebben a bevezető bekezdésben összegzed a véleményedet egy rövid, tiszta, világos mondatral. A későbbiekben megfogalmazott gondolatok, értékítéletek majd ezt a véleményt fogják alátámasztani.

A fentiekből is következik, hogy a műkritika írásakor az egyik leggyakoribb hiba, hogy a vizsgázók általánosságban írnak egy látott, olvasott, hallott „valamiről”. Azaz, nem adnak meg sem címet, sem más

konkrétumot: pl. „Láttam egy briliáns modern darabot a színházban, amiben a színészek nagyon jól játszottak és a rendező fantasztikusan rendezte meg a darabot, és a színház akusztikája nagyon jó volt.”

Részletezés (2-3 bekezdés)

Regény, film, színdarab esetében leírhatod pár szóval a cselekményt, a szereplőket, a fő konfliktust, anélkül, hogy elmerülnél a nehezen követhető részletekben, a kritika nem azonos a cselekmény ismertetésével. Kerüld a „spoilereket”, ne áruld el a történet végét, a csattanót. Az a fő célod, hogy felkeltsd az olvasó érdeklődését akár pozitív, akár negatív irányban.

E bekezdésekben az a célod, hogy megtámogasd a nyitó bekezdésben leírt véleményedet: pl.

- szerinted milyen munkát végeztek az alkotók (író, rendező, színészek, jelmez- és díszlettervező, stb.);
- mi tette rád a legerősebb pozitív vagy negatív benyomást;
- kibővítheted a véleményedet némi háttérinformációval – ha egy vizsgahelyzetben

még ilyesmire is van erőd – a szerzőről, rendezőről, színészekről, vagy összehasonlítod a választott művet más alkotásokkal, melyekben nekik szerepük volt.

Csak olyasmiről írd itt, amit fontosnak gondolsz a mű, valamint létrehozóinak és szereplőinek pontosabb bemutatása és értékelése érdekében.

illetve, hogy vannak-e olyan csoportok, akiknek különösen szól, vagy akiknek semmiképpen nem való az adott műalkotás, esemény. Kerüld a korábban tett kijelentéseid szó szerinti ismétlését, ezzel is mutatva, hogy milyen színesen fogalmazol. A műfaj – ellentétben az **esszé** zárásával – megenged egy csattanós, kinyilatkoztató záró mondatot, akkor is, ha abban egy korábban nem említett dologra utalsz.

Záró bekezdés

Végezetül összefoglalod a fentiek fényében, miért ajánlod, vagy nem ajánlod a művet az olvasóknak,

A műkritika nyelvezete

A többi szövegtípushoz hasonlóan a műkritikában is döntő kérdés végiggondolni még az első szavak leírása előtt, hogy ki fogja olvasni a szöveget. A diákújság és a helyi lap közönsége az író számára nem teljesen ismeretlen, így e lapok stílusa kevesebb formalitást igényel, mint egy országos napilap vagy kulturális magazin (német szövegben a tegező stílus felel meg leginkább ennek a szövegtípusnak). Mégsem teljesen informális, hiszen nem személyes ismerőseim, barátaim az olvasók, tehát érdemes elkerülni a túlságosan közvetlen hangvételt (pl. „*You know, folks, that thing...*”). Ugyanakkor formai szempontból egy angol nyelvű műkritikában az összevont alakok (pl. „...*she can't...*”) teljesen megengedettek.

A műkritika esetében az is fontos, hogy minél “ütősebb” mellékneveket használj. Felejtsd el a szöveget egysíkúvá tevő, és jelentéssel alig bíró „jó”, „rossz”, „érdekes”, „kellemes” vagy „unalmas” szavakat. Aki magától nem tud szinonimákat, az németből “feltankolhat” itt <http://wortschatz.uni-leipzig.de/>, angolból meg itt: <http://thesaurus.com/>.

Hasznos linkek

A The Guardian online változatában mindenféle műkritikára több száz példát találsz az alábbi oldalakon:

Filmek: www.guardian.co.uk

Zene: www.guardian.co.uk

Könyvek: www.guardian.co.uk

Az angol nyelvű filmkritikák, nézői vélemények legszélesebb választékát a Rotten Tomatoes oldalain találod: www.rottentomatoes.com.

Esszéírás gyakorlása az Euroexam ingyenes online tanfolyamán

Egy komplex, 3 részes gyakorló, gondolkodtató feladatsor található („Review: parts 1-3”) a regisztráció után ingyen elérhető, [B2-es szintű angol](#) elearning tanfolyamunkban.

Formai elvárások az Euroexam íráskészséget mérő vizsgáin

Szöveg ajánlott hossza: B2 angol – kb. 150 szó; B2 német – 110-130 szó / C1 angol – kb. 200 szó; C1 német – 150-180 szó.

Szótárhasználat az Euroexam íráskészséget mérő vizsgáján

A szövegalkotásnál megengedett a szótárhasználat. Mégis azt javasoljuk, hogy az adott szöveg végiggondolása és megírása során elsősorban saját, aktív szókincsedet és nyelvtani ismereteidet aktivizáld. A nem kevés időt igénylő szótárhasználathoz csak akkor fordulj, ha olyan kulcsszóra, kifejezésre van szükséged, amely nélkül tényleg nem tudnád kifejezni a gondolataidat. Emellett a szótár segítségére lehet a már kész levél ellenőrzésénél is.